

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Peter Andrén
010-225 32 04

Yttrande

Datum
2016-08-30

Dnr (anges vid skriftväxling)
3551-2016

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över delbetänkandet Som ett brev på posten. Postbefordran i ett digitalt samhälle (SOU 2016:27), dnr N2016/02666/ITP

Sammanfattning

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att ersätta kravet på över nattbefordran med ett krav på en tvådagars bastjänst där minst 95 % av breven delas ut dag två. Länsstyrelsen understryker dock vikten av att kvaliteten följs upp och att sanktioner införs. Vidare förutsätts att tillgången till robust internet är säkrat i hela landet innan förändringen genomförs.
- Länsstyrelsen föreslår att genom föreskrifter långsiktigt säkra 5-dagarsregeln i hela Sverige.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om bibehållet pristak och att prisregleringen ska fortsätta att gälla för brevfrösendelser upp till 500 gram

Inledning

Länsstyrelsen i Jämtlands län anser att den genomförda analysen av behovet av fungerande posttjänst i gles- och landsbygder är viktig. Alla medborgare har, enligt EU-kommissionens postdirektiv från 1997, rätt till en grundläggande postservice. Utredningen menar att staten med hänsyn till politiken för en hållbar landsbygdsutveckling även fortsättningsvis ska garantera att medborgare i hela landet ska ha tillgång till en tillförlitlig och kostnadsfritt rimlig posttjänst, dock utan statsstöd.

Länsstyrelsen instämmer i detta då det ligger helt i linje med uppdraget att främja grundläggande service i landsbygd.

I delbetänkandet föreslås två förändringar, dels att pristaket bibehålls och dels att kravet på övernattbefordran med 85% leverans av volymerna ändras till en tvådagarsstjänst med ett leveranskrav på 95 % oavsett var i landet de lämnats in.

Lännsstyrelsen Jämtlands län

Övernattbefordran

Lännsstyrelsen tillstyrker förslaget om att ersätta kravet på övernattbefordran till krav på en tvådagarsbastjänst där minst 95 % av breven delas ut den andra arbetsdagen räknat från inlämningsdagen. Dock bör säkerställas att robusta internetförbindelser finns i hela landet innan förändringarna genomförs. Vidare bör det säkerställas att övriga samhällsfunktioner går i takt med förändringarna. Det bör till exempel garanteras att leveranser av livsviktiga mediciner når ut till patienter i tid oavsett var de bor.

Utredningen har kartlagt behov av övernattbefordran hos privatpersoner och småföretagare. Resultatet pekar på att störst behov av övernattbefordran av brev finns hos företag i glesbygd och på landsbygd. Detta hänger enligt utredningen samman med företagets tillgång till bredband. Här bör det framhållas att regionala skillnader när det gäller utbyggnaden av bredband bör beaktas. Utredningens förslag, att ersätta övernattbefordran med en tvådagarsjänst bör ses mot behovet att matcha användarnas framtida behov mot leverantörens möjlighet att tillgodose dessa.

Lännsstyrelsen anser vidare att den föreslagna förändringen ligger väl i linje med vårt uppdrag att verka för hållbarhet. Tvådygnsregeln borde medföra en minskad klimatpåverkan då merparten av alla brev skulle kunna skickas med tåg istället för flyg. Vidare anser Lännsstyrelsen att det är viktigt att ställa krav på leveranssäkerheten och att regelbunden kontroll och uppföljning görs av tillsynsmyndigheten och att sanktioner införs.

Det bör finnas incitament för leverantören att utföra sitt uppdrag enligt beställning även om konkurrens saknas.

Lännsstyrelsen har i kontakter med allmänhet och näringsliv i sitt arbete för service på landsbygd under sista tiden fått information om brister i leveranskvaliteten på posttjänsten. Enligt Lännsstyrelsens mening kan därför en ändring till tvådagarsbastjänst med ett större krav på kvalitet vara positivt om förändringen långsiktigt kan säkerställa posttjänstens kvalitet. Lännsstyrelsen tillstyrker därför förslaget på en tvådagarsbastjänst men vill samtidigt dock understryka vikten av att 95% -regeln efterlevs och att tillsynsmyndigheten Post- o Telestyrelsen regelbundet följer upp detta krav samt att sanktioner införs vid bristande kvalitet.

5-dagarsregeln

Lännsstyrelsen föreslår att genom föreskrifter långsiktigt säkra 5-dagarsregeln i alla delar av Sverige.

Postlagen ger möjlighet till föreskrifter om posttjänstens omfattning. Enligt gällande föreskrift innebär en posttjänst att insamling och utdelning av postförsändelser ska ske varje arbetsdag och minst fem dagar i veckan dock med vissa undantag. I slutet av 2014 omfattades cirka 900 avlämningsställen av undantaget.

Utredningen pekar på att företag på landsbygd i högre grad är beroende av posttjänster eftersom kostnader för alternativa leveransmöjligheter är högre för dem än i tätort. Vidare pekar utredningen på att den bredbandsinfrastruktur som finns inte fullt ut kommer att kunna ersätta behovet av posttjänster. Lännsstyrelsen instämmer i utredningens slutsatser, inte minst mot bakgrund av att finansieringsmöjligheterna för landsbygds- och glesbygdsmrådenas bredbandsutbyggnad är långtifrån tillräckliga. Lännsstyrelsen anser därför att föreskrifterna

avseende 5-dagarsregeln bör förtydligas när det gäller undantag från denna regel utifrån risken att fler avlämningsställen i glesbygd kan komma att omfattas av undantagen.

Enligt Länsstyrelsens bedömning så löper glesbygdsområden störst risk att undantas från 5-dagarsregeln. Vidare bedömer Länsstyrelsen att det även på längre sikt är i dessa områden som företag och privatpersoner mot bakgrund av sämre tillgång till fullgod bredbandsuppkoppling har störst behov av fungerande postservice. Det är därför enligt Länsstyrelsen mening viktigt att långsiktigt säkra denna service, till exempel genom tydliga, föreskrifter.

Pristak

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om bibehållet pristak. Pristaket infördes 1998 med syftet att skydda konsumenter och grupper som inte har något alternativ till Postnord från kraftiga prishöjningar samt för att motverka korssubventionering mellan leverantörens övriga posttjänster. Pristaket innebär att leverantören inte får höja det årliga portot för försändelser på max 500 gram mer än den årliga förändringen i konsumentprisindex.

Utredningen pekar på att det fortsatt kommer att finnas grupper som gynnas av att portot fortsatt hålls på en reglerad nivå.

Länsstyrelsen instämmer i detta.

Jämtlands län är ett geografiskt stort område och befolkningen är spridd över en stor yta.

Länsstyrelsen håller det inte för troligt att det under en överskådlig tid ska uppstå en marknadsmässig konkurrens om postala tjänster som täcker hela länet. Framför allt inte i de glesast befolkade områdena.

Länsstyrelsen gör bedömningen att det inte utan negativa konsekvenser går att ta bort pristaket inom överskådlig tid. Ett borttagande skulle sannolikt drabba landsbygdsbaserade företag, som ofta är små, mycket negativt.

Länsstyrelsen anser vidare att prisregleringen ska fortsätta gälla för brev upp till 500 gram. En ändring enligt utredarens förslag skulle enligt Länsstyrelsens mening kunna leda till oönskade prishöjningar. Utredningen gör bedömningen att mindre företag på landsbygden är mest känsliga för portohöjningar men menar att utbyggnaden av bredband ger möjlighet för företag att ersätta fysisk post med digital.

Länsstyrelsen vill i detta framhålla att bredbandsutbyggnaden som pågår långtifrån är framme vid målet att nå alla medborgare och orter i länet.

Utredningens förslag skulle därför enligt Länsstyrelsens bedömning få negativa konsekvenser under en längre tid för små företag på landsbygden.

Avslutande reflektioner

Enligt Länsstyrelsens mening är det viktigt att se de postala tjänsterna i ett helhetsperspektiv. Inte minst för landsbygdens utveckling. Fungerande kommunikationer och leverans av varor, förnödenheter och personer är grundförutsättningar som krävs för att människor och företag

Länsstyrelsen
Jämtlands län

ska kunna verka och existera på samma villkor över hela landet. Därför är det av yttersta vikt att förändringar som görs i det postala uppdraget har ett brett och långsiktigt perspektiv långt utöver det rent företagsekonomiska. Ett sammanhållet synsätt där fokus är att skapa förutsättningar för hållbarhet, tillväxt och utveckling bör präglade ett sådant uppdrag.

Beslut i detta ärende har fattats av *länsråd Susanna Löfgren* efter föredragning av *enhetschef Peter Andrén*. I den slutliga handläggningen deltog även och *biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist*.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.”

Susanna Löfgren

Peter Andrén